

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Υπόψη: Υπουργού κου Π. Σκουρλέτη
Αναπληρωτή Υπουργού κου Ι. Τσιρώνη
Γενικού Γραμματέα Ενέργειας κου Μ. Βερροϊόπουλου

Ημ/νια: 10.03.16

Σχετ. μας: ΕΛΕΑΒΙΟΜ/ΥΠΕΝ/ΑΕΓ/gid

Θέμα: **Θέσεις ΕΛΕΑΒΙΟΜ στη Δημόσια Διαβούλευση για το νέο προτεινόμενο σχήμα λειτουργικής ενίσχυσης στους τομείς των ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ**

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Με την παρούσα επιστολή, ο Σύνδεσμός μας εκφράζει καταρχάς τη θετική στάση του προς τις προσπάθειες της σημερινής κυβέρνησης για την προσαρμογή της Ελληνικής Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Πραγματικότητα, όπως αυτή έχει περιγραφεί στην Οδηγία ΕΕΑΓ 2014-2020 περί «Κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και της ενέργειας για την περίοδο 2014-2020».

Εντούτοις, όμως, θεωρούμε ότι το Σχέδιο που έχει κυκλοφορήσει σε Δημόσια Διαβούλευση το μόνο που καταφέρνει είναι να εκμηδενίσει και τις τελευταίες ελπίδες που υπήρχαν για την πολυπόθητη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της βιομάζας και της βιοενέργειας στην Ελλάδα, ενός τομέα που, αν και έχει να προσφέρει πάρα πολλά στην ελληνική οικονομία και την κοινωνία, έχει καταδικαστεί σε στασιμότητα, λόγω των πολιτικών αποφάσεων που έχουν ληφθεί κατά το πρόσφατο παρελθόν.

Δυστυχώς, ο τρόπος που προτείνεται να εφαρμοστεί η ΕΕΑΓ 2014-2020 **επιηρεάζει απολύτως αρνητικά τη βιομάζα και τη βιοενέργεια, ιδίως τις μικρότερης κλίμακας αποκεντρωμένες μονάδες και τις επενδύσεις από μικρότερους επενδυτές, ομάδες αγροτών ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις**, για τους παρακάτω πολύ απλούς λόγους:

- 1) Είναι αληθές ότι οι σταθμοί ΑΠΕ σε λειτουργία στη χώρα έχουν συνολική ισχύ σχεδόν 5.000 MW, εντούτοις, όπως είναι ευρέως γνωστό, η συντριπτική πλειοψηφία της ισχύος αυτής αφορά μόνο εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών και αιολικών. Τα έργα βιομάζας αθροίζουν συνολικά ελάχιστα MW, αν και οι προοπτικές ανάπτυξής τους, μέχρι τη θέση σε ισχύ του Ν.4254/14, ήταν τουλάχιστον ελπιδοφόρες. Το ίδιο, δε, το εγχώριο δυναμικό σε βιομάζα, που παραμένει ανεκμετάλλευτο, είναι αρκετό για να στηρίξει τη μείωση των εισαγωγών πολλών χιλιάδων τόνων ορυκτών καυσίμων και να

Ελληνική Εταιρεία Ανάπτυξης Βιομάζας

Α. Παπανδρέου 150, 16561, Γλυφάδα, Τηλ.: 210 9652031 Fax: 210 9652081

E-mail: info@hellabiom.gr

αποτελέσει μοχλό δημιουργίας εκατοντάδων θέσεων εργασίας, ιδίως στην ελληνική ύπαιθρο.

Η προσέγγιση των έργων ΑΠΕ ως σύνολο, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ο σημερινός βαθμός διείσδυσης κάθε τεχνολογίας, είναι παραπλανητικός και οδηγεί σε λανθασμένες παραδοχές, όπως π.χ. ότι μια επένδυση βιομάζας θα πρέπει να αποδίδει το ίδιο επιδιωκόμενο IRR με όλες τις υπόλοιπες ΑΠΕ. Το αντίθετο, επειδή ακριβώς η υλοποίηση έργων βιομάζας είναι ελάχιστη, θα πρέπει να δίνεται μεγαλύτερο κίνητρο στους επενδυτές, ιδίως της μικρής και μεσαίας οικονομικής εμβέλειας, για την εμπλοκή τους με το αντικείμενο. Πολύ, δε, περισσότερο όταν πρόκειται για μια **τεχνολογία παραγωγής φορτίου βάσης, η οποία μόνο θετικές επιπτώσεις έχει για το ελληνικό δίκτυο ενέργειας και την αποκεντρωμένη παραγωγή ηλεκτρισμού.**

- 2) Μέσω του υπο διαβούλευση νομοθετικού σχεδίου τίθεται σαν στόχος για τις ΑΠΕ (ομοίως ως σύνολο) η εγκατάσταση περίπου 2.500 MW μέχρι το 2020. Αυτό που προβληματίζει, όμως, είναι ότι σε ποσοστό >90% αυτή η ισχύς θα πρέπει να καλυφθεί από τις 2 κυρίαρχες τεχνολογίες ΑΠΕ, δηλαδή από φ/β και αιολικά. Συνεπώς η βιομάζα, το βιοαέριο, η γεωθερμία, τα μικρά υδροηλεκτρικά, τα ηλιοθερμικά, κ.λπ. θα έχουν συνολική ισχύ που δεν θα ξεπερνάει τα 250 MW μέχρι το 2020.

Ενώ, δηλαδή, το δυναμικό βιομάζας θα μπορούσε να καλύψει πολύ μεγαλύτερη ισχύ (για το λόγο αυτό η ΥΑ Φ1/οικ.19598/2010 είχε θέσει σαν στόχο τα 350 MW μόνο για βιομάζα), η παρούσα απόφαση θέτει ένα αυθαίρετο όριο στην υλοποίηση τέτοιων έργων στη χώρα. Αλλά, ακόμα και εκείνα τα έργα που θα επιτρέπεται τεχνοοικονομικά να γίνουν, θα αφορούν μεγαλύτερες κεντρικές μονάδες, όπως θα δειχθεί στη συνέχεια.

- 3) Σε όλες τις αντίστοιχες μελέτες που έχουν γίνει από εγνωσμένης αξιοπιστίας φορείς ανά τον κόσμο για τον υπολογισμό του Σταθμισμένου Κόστους Ενέργειας (Levelized Cost of Energy-LCOE) (Danish Ministry of Energy, IRENA, Bloomberg, Lazard, PwC, κ.ά.) γίνεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των διαφόρων τεχνολογιών αξιοποίησης της βιομάζας: άλλα κόστη (κεφαλαίου και λειτουργικά) συνδέονται με την τεχνολογία καύσης βιομάζας, άλλα (πολύ μεγαλύτερα όπως καταδεικνύουν οι μελέτες του Bloomberg και της IRENA) με την αεριοποίηση και την πυρόλυση, αλλά με την παραγωγή και ενεργειακή αξιοποίηση συνθετικών καυσίμων.

Ως εκ τούτου, θεωρείται εκ των ων ουκ ανευ η αναγκαιότητα διαχωρισμού της ηλεκτροπαραγωγής από στερεή βιομάζα και της ηλεκτροπαραγωγής από βιορευστά, όπως άλλωστε γίνεται παντού στον κόσμο σε αντίστοιχες μελέτες με εκείνες του Υπουργείου (όπως κατ' αντιστοιχία έχετε πράξει ορθά με το διαχωρισμό της αναερόβιας χώνευσης βιομάζας ως ξεχωριστής κατηγορίας έργου)

- 4) Ο Ν.4254/2014, όπως ήδη αναφέραμε, επέφερε τεράστιο πλήγμα στα έργα βιομάζας και αποτέλεσε τη βασική αιτία 'παγώματος' όλων των σχετικών επενδύσεων στο χώρο. Εντούτοις, ακόμα και αυτή η τόσο αντιαναπτυξιακή νομοθετική πράξη, διατηρούσε τουλάχιστον τη λογική να διαχωρίζει τα έργα βιομάζας σε 3 κατηγορίες, αναλόγως της εγκατεστημένης ισχύος τους: σε έργα ως 1 MWe, σε έργα από 1-5 MWe και σε έργα με ισχύ >5MWe. Ομοίως με την περίπτωση (3), αυτή η αντιμετώπιση και ο **διαχωρισμός των έργων σε μεγαλύτερης και μικρότερης εγκατεστημένης ισχύος υπάρχει σε όλες τις σημαντικές μελέτες ανά τον κόσμο, όπου δίνεται ένα μεγάλο εύρος Capex αναφορικά με το κόστος εγκατάστασης μιας μονάδας βιομάζας.**

Είναι απολύτως δικαιολογημένο, από τεχνοοικονομικής σκοπιάς, τα μικρότερα έργα βιομάζας να έχουν πολύ μεγαλύτερο μοναδιαίο κόστος εγκατάστασης (Capex) από τα μεγαλύτερα, λόγω οικονομικών κλίμακας που επιτυγχάνονται στα μεγάλα project.

Η κατάργηση των ορίων ισχύος για τα έργα βιομάζας που εφαρμόζονταν στους προηγούμενους νόμους για τις ΑΠΕ (Ν.3851/10, Ν.4254/14) εκτός απο πλήρως ανυπόστατη τεχνοοικονομικά, το μόνο που καταφέρνει είναι **να πλήξει ανεπανόρθωτα τους μικρούς και μεσαίους επενδυτές, τις ομάδες αγροτών και την κυκλική οικονομία**, που πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αγροτικών υπολειμμάτων βιομάζας.

- 5) Απόρροια της ανωτέρω λανθασμένης συλλογιστικής είναι να αναφέρονται τιμές Capex, αλλά και Opex, όπου πρέπει να συμπεριλαμβάνεται το κόστος προμήθειας βιομάζας, εκτός πραγματικότητας για τα μικρά έργα. Καθώς οι τιμές Capex & Opex χρησιμοποιήθηκαν ως δεδομένα υπολογισμού της τιμής αναφοράς, αυτό είχε σαν συνέπεια να προκύψει μια Τιμή Αναφοράς η οποία είναι **εντελώς απαγορευτική για την υλοποίηση έργων βιομάζας μικρής κλίμακας (<1MWe)**. Αυτό το αναφέρουμε γιατί ξεκάθαρος στόχος που έχει τεθεί στο σχέδιο είναι η υλοποίηση νέων επενδύσεων: **με αυτή την Τιμή Αναφοράς που προτείνεται δεν υπάρχει καμία περίπτωση να επιτευχθεί έστω και μία (1) νέα επένδυση, σε έργα μικρής κλίμακας.**

Αξίζει να σημειωθεί και να ληφθεί υπ' όψιν ότι, **έτσι όπως είναι σχεδιασμένο το νέο μοντέλο ενίσχυσης των ΑΠΕ για τη βιομάζα, ευνοούνται οι μεγαλύτερες κεντρικές εγκαταστάσεις** (αυτές που κάποιες φορές αποκαλούνται και 'φαραωνικές' και αδυνατούν να αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά, λόγω τοπικών αντιδράσεων) και οι **πολύ μεγάλοι επενδυτές και όχι οι μικρότερες αποκεντρωμένες μονάδες, που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν από συνεταιριστικές οργανώσεις, ομάδες αγροτών, μικρότερους επενδυτές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις κ.λπ, οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι τα πολλαπλά οφέλη που συνοδεύουν τη βιομάζα και τη βιοενέργεια, θα μπορούσαν με νέες βιώσιμες επενδύσεις να δώσουν νέα αναπτυξιακή προοπτική στην ελληνική ύπαιθρο και να ενισχύσουν την πολυπόθητη περιφερειακή ανάπτυξη.**

- 6) Απο αδειοδοτικής πλευράς, θεωρούμε άδικο το γεγονός ότι υπάρχουν επενδυτές οι οποίοι, αν και έχουν λειτουργήσει σύμφωνα με τον Ν.4152/13, όπως ισχύει, και έχουν εκδόσει (παρά τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες χρηματοοικονομικές συνθήκες) και υποβάλει εγγυητικές επιστολές για την κατοχύρωση των οριστικών όρων σύνδεσης ενός συγκεκριμένου έργου με ήδη υπολογισμένη απόδοση, σύμφωνα με την προτεινόμενο υπό Διαβούλευση Σχέδιο Νόμου, τίθεται εκ των υστέρων εν αμφιβόλω αυτή η απόδοση. Συνέπεια τούτου είναι να υφίσταται σοβαρότατος κίνδυνος κατάρπτωσης πολλών εγγυητικών δίχως οι επενδυτές να φέρουν την οποιαδήποτε ευθύνη. Το γεγονός αυτό θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα στην αγορά.
- 7) Αναφορικά με την υλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών ο Σύνδεσμός μας δεν έχει να σχολιάσει πολλά στην παρούσα φάση, παρά μόνο ότι αν υλοποιηθούν, ως έχουν, τα όσα αναφέρονται στο υπο Διαβούλευση Σχέδιο Νόμου, δεν θα υπάρχουν καν αιτήματα για να γίνει ο οποιασδήποτε Διαγωνισμός.

Ως εκ των ανωτέρω, η ΕΛΕΑΒΙΟΜ προτείνει:

- 1) Το διαχωρισμό της βιομάζας και της βιοενέργειας από τον επιδιωκόμενο στόχο IRR 9-10%, συνυπολογίζοντας τα διακριτά πολυεπίπεδα οφέλη που έχει σαν επένδυση (οι περισσότερες θέσεις εργασίας από ΑΠΕ στην ΕΕ προέρχονται από τη βιοενέργεια) καθώς και το γεγονός ότι τα έργα βιομάζας βασίζονται στην προμήθεια πρώτης ύλης, της οποίας η τιμή (είτε πρόκειται για συλλογή ή για αγορά) δεν είναι σταθερή
- 2) **Να μην τίθεται -σε πρώτη φάση τουλάχιστον- όριο για τη μέγιστη επιτρεπόμενη εγκατεστημένη ισχύ από βιομάζα και βιοαέριο στη χώρα.** Το δυναμικό τους είναι αναμφίβολα πολύ μεγάλο, ενώ αν υπάρχουν τα κατάλληλα κίνητρα οι δυνατότητες ανάπτυξης τέτοιων έργων είναι τεράστιες, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπ' όψιν η δυνατότητα αξιοποίησης αποβλήτων και υπολειμματικών υλικών (σημαντική συνεισφορά στην ωρίμανση της κυκλικής οικονομίας)
- 3) **Είναι οπωσδήποτε αναγκαία η δημιουργία ξεχωριστής κατηγορίας έργων για παραγωγή ενέργειας από βιορευστά,** καθώς πρόκειται για τεχνολογία με σημαντικά διακριτά χαρακτηριστικά από τη συμβατική καύση (όπως άλλωστε και η αναερόβια χώνευση την οποία, ορθά, έχει διαχωριστεί)
- 4) **Όπως τεκμαίρεται από την παγκόσμια πρακτική, είναι τεχνοοικονομικά απαραίτητος ο διαχωρισμός των έργων αναλόγως της εγκατεστημένης ισχύος τους.** Το όριο των 5 MWe που προτείνεται είναι, στην πράξη, πάρα πολύ μεγάλο και οδηγεί προς την κατεύθυνση υλοποίησης μόνο πολύ μεγάλων μονάδων. **Είναι απαραίτητη η επαναφορά των ορίων ισχύος που υπήρχαν στον Ν.4254/14.**
- 5) **Η ως ανωτέρω επαναφορά των ορίων ισχύος θα έχει, επί της ουσίας, νόημα μόνο αν συνοδεύεται με τη θέση σε ισχύ Τιμής Αναφοράς παραπλήσιας με εκείνη του Ν.4254/14,** όπως γίνεται εξάλλου με το βιοαέριο από την αναερόβια χώνευση. Ιδίως,

δε, για την περίπτωση των βιορευστών (π.χ. αεριοποίηση) επειδή πρόκειται για τεχνολογία με κόστη μεγαλύτερα της συμβατικής καύσης (ιδίως το Carrex) αλλά και σημαντικά μεγαλύτερη απόδοση από αυτή, προτείνεται η τιμή αναφοράς να είναι ίδια με εκείνη του βιοαερίου. Αυτό δικαιολογείται και από τα πραγματικά δεδομένα καθώς οι τιμές Carrex & Orex για τα βιορευστά είναι αντίστοιχες με αυτές που αναφέρονται στην αναερόβια χώνευση. Παράλληλα, μέσω της Τιμής Αναφοράς, πρέπει να δίνεται κίνητρο και για την συμπαραγωγή (μέσω κάποιου σχετικού bonus στην πωλούμενη θερμική ενέργεια) καθώς αυτό, ως Βέλτιστη Διαθέσιμη Πρακτική, συμβαδίζει με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ενεργειακής αποδοτικότητας.

- 6) Αναφορικά με την εγγυοδοσία των έργων ΑΠΕ για την κατοχύρωση της οριστικής προσφοράς σύνδεσης, θεωρούμε ότι είναι εύλογο και δίκαιο να παραμείνουν στο προηγούμενο καθεστώς ενίσχυσης (βάσει του Ν.4254/14) όσα έργα έχουν καταθέσει τις προβλεπόμενες εγγυητικές επιστολές προς του αρμόδιους Διαχειριστές μέχρι 31.12.15, καθώς η κατάθεση εγγυητικής επιστολής αποτελεί ξεκάθαρη δέσμευση εκ μέρους του επενδυτή, που καθιστά την επένδυση αμετάκλητη.

Κύριε Υπουργέ,

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία η βιομάζα στην ΕΕ συνδέεται με τη δημιουργία των περισσότερων θέσεων εργασίας από κάθε άλλη ΑΠΕ, με ποσοστό που αντιστοιχεί στο 40% (σχεδόν 500.000 θέσεις εργασίας) επί του συνόλου των θέσεων εργασίας στις ΑΠΕ. Η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει ο κλάδος της βιομάζας για τη χώρα μας δεν αποτελεί μόνο περιβαλλοντική ευθύνη και υποχρέωση, αλλά και μια εξαιρετική ευκαιρία ανασυγκρότησης του οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας.

Παρακαλούμε θερμά να λάβετε σοβαρά υπ' όψιν τις προτάσεις μας, ώστε να μην οδηγηθεί μια ολόκληρη αγορά, με τεράστιες προοπτικές και οφέλη για την οικονομία και το περιβάλλον, στο μαρασμό, αποδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό έμπρακτα τη θέληση να οδηγηθεί η χώρα προς την ανάπτυξη, όπως εξάλλου ο ίδιος ο Πρωθυπουργός έχει εξαγγείλει πολλάκις.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για όποιες διευκρινίσεις χρειαστείτε και για ενδεχόμενη συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος

Αντώνης Ε. Γερασίμου

Μηχ/γος Ηλεκ/γος ΕΜΠ, MSc